

1. mai 2009 – politisk grunnlag og paroler.

Fagbevegelsen – en sjølstendig politisk kraft

Landsorganisasjonen (LO) er en sjølstendig og partipolitisk uavhengig fagbevegelse. 1. mai-arrangementene gjenspeiler dette i paroler og krav knyttet til de mest aktuelle faglige og politiske sakene. Representantskapet i LO i Oslo markerer dette også i år med både aktuelle krav og prinsipielle standpunkter i forhold til nasjonale og internasjonale spørsmål.

Nytt rød-grønt flertall!

Stortingsvalget i 2005 ga som resultat et nytt flertall i Stortinget og en ny regjering. Valget var en viktig seier som fagbevegelsen bidro vesentlig til. Det ble dermed mulig å stanse den markedsliberalistiske linja som de borgerlige partiene sto for, og som innebar en målbevisst nedbygging av den norske velferdsstaten og arbeidstakernes rettigheter. For å forhindre at de borgerlige partiene igjen kommer til makt og dermed fortsette å rive ned velferdsstaten er det avgjørende at de forblir i mindretall i Stortinget. Fagbevegelsen, som først og fremst har som formål å forsvare arbeidstakernes og alminnelige folks rettigheter, vil derfor engasjere seg i valgkampen i høst for å forhindre en borgerlig seier, spesielt en H/Frp-regjering. Samtidig stiller vi gjennom 1. mai-parolene krav til et fortsatt rød-grønt flertall.

Ta kontroll over offentlig eiendom og virksomhet!

Utviklingen i samfunnet har gått i feil retning de siste 15 -20 årene. Den politiske styringen og ansvaret for velferden er svekket av privatisering og omdanning av offentlig eie til aksjeselskaper og foretak. Dette har sammen med salg av offentlig eiendom til privat kapital svekket lønns- og arbeidsvilkår. De siste ti-årenes avregulering, konkurranseutsetting og privatisering ble framstilt som modernisering, men har i virkeligheten satt samfunnet langt tilbake. Utviklingen har gitt stadig større makt til kapitalkreftene. Forvaltningen av offentlig sektor er i stor grad blitt overlatt til en mengde småselskaper som er utskilt fra for eks. Posten, NSB og andre statsselskaper som til dels skal konkurrere mot hverandre og andre private aktører. Det er lagt til rette for en storstilet privatisering av disse selskapene. Det er helt nødvendig å snu denne utviklingen i retning av et samfunn hvor folket har makten og kapitalen bringes under demokratisk kontroll. Troen på markedsløsninger på de fleste områdene har ført til denne storstilede omorganiseringen av offentlige virksomheter, som ofte ender opp i ansvarsfraskrivelse når det viser seg ikke å fungere. Markedsentusiasmen som svært mange, langt inn i den politiske venstresida, har vært smittet av, har vist seg ikke å fungere til stort annet enn å skuffe penger inn i spekulanters kontoer i skatteparadiser.

Krisas årsak: Kapitalismen!

Den økonomiske krisa i kapitalismen som nå er slått inn over hele verden viser at markedsløsningene ikke fungerer til beste for folk, men at det ender opp i at statene må rydde opp i bank- og finansvesen ved å sprøyte inn enorme midler i forsøk på å forhindre fullstendig kollaps. Det er for lenge siden blitt slått fast at slike kriser vil oppstå med ujamne mellomrom og har sitt grunnlag i selve det kapitalistiske systemet. Samtidig må vi slå fast at det kan være

flere årsaker som gjør at slike kriser bryter ut. Denne gangen var misforholdet mellom realkapitalen og spekulasjonskapitalen en foranledning. En hensynsløs spekulasjon på børsene og i finansmarkedene ble tillatt og villet av verdens myndigheter. Vi kan slå fast at det var en uregulert kapitalisme som forårsaket krisa. Vi er enig i de tiltakene som den norske regjeringen har gjort med krisepakken for sysselsetting og finansiering av banker og kredittinstitusjoner. Vi krever at de statlige myndighetene; Storting og Regjering ikke bare må være passive finansilder og tilskuere til krisas utvikling, men ta skritt for å sikre mer direkte folkevalgt styring på alle områder i samfunnet. Det innebærer blant annet at det legges store overordnede planer for en reversering av de siste par tiårs oppstykkning av offentlige organer som er ment å ivareta statens tjenester overfor befolkningen. Offentlige tjenester som jernbane og kollektivtrafikk, skole, helse eldreomsorg og NAV må bedres. Kommuneøkonomien må varig styrkes. Kommuner, som Oslo, med et styre som ikke tar særlig hensyn til befolkningens behov, men i stedet har et overordnet ideologisk mål om å bygge ned det kommunale tjenestetilbudet, må fra staten styres med mer øremerkede midler. Forskning og industrireisning basert på naturgitte forutsetninger og miljøtiltak må iverksettes. For å unngå framtidig spekulasjon må staten inn med store eierandeler i bankene og bruke sin eiermakt aktivt. Markedets utilstrekkelighet er nok en gang synliggjort med denne krisa. Det landet trenger er en mer behovsrettet økonomi. Boligbygging har som eksempel opplevd to store kriser på 15 år. De rød-grønne må gjøre gjenreisning av en politisk styrt boligreisning til en hovedsak i neste stortingsperiode.

Kampen for en rettferdig pensjon og AFP fortsetter!

Det er inngått et bredt forlik i Stortinget om en framtidig pensjonsreform. Vi beklager dette forliket meget sterkt fordi det innebærer framtidige kutt i forhold til dagens ordning. Vi er ikke enig i at det er nødvendig å kutte i pensjonsytelsene, tvert i mot burde dagens ordning forbedres. Det nye pensjonssystemet baseres på helt andre prinsipper med livsløpsopptjening, lavere reallønnsutvikling og reduserte pensjonsutbetalinger som følge av økt levealder. For de fleste arbeidstakerne vil dette slå negativt ut. I stedet for å iverksette sparetiltakene ville en årlig skatteøkning på 1,5 promille være sosialt mer rettferdig og gjøre det mulig å opprettholde dagens totale nivå for pensjon for den enkelte pensjonist. Det nye pensjonssystemet er i realiteten en innskuddsbasert forsikringsordning som med små endringer lett kan privatiseres og overlates forsikringsselskapene. Pensjonsreformen er et av mange tiltak i markedstenkingens ånd som individualiserer ansvaret for økonomisk utkomme i alderdommen. Vi konstaterer at de som har pensjonssparing i fond gjennom forsikringsselskaper og lignende har tapt store deler av sine midler som følge av finanskrisa. Prinsippene i pensjonsreformen er også gjort gjeldene for avtalefestet pensjon (AFP) som er blitt mye dårligere for dem som må gå av ved 62 år.

Vi konstaterer at det foreløpig er flertall i Stortinget for en dårligere pensjonsordning enn den vi har hatt til nå. Vi beklager det.

Forsvar offentlig pensjon!

Nå står kampen om de offentlige tjenestepensjonene. De kravene som arbeidstakerorganisasjonene har stilt overfor de offentlige arbeidsgiverne er absolutte og det finnes ikke rom for kompromisser. Det innebærer at det må settes makt bak kravene om nødvendig. Dersom fagbevegelsen gjennom årets tariffoppgjør klarer å forsvare de offentlige

tjenestepensjonene, vil det være større muligheter til å gå til ny offensiv når det gjelder AFP og pensjonene i privat sektor.

Heltid en rettighet – deltid en mulighet!

Svært mange i helse- og omsorgssektoren og innen handels- og servicenæringen må ta til takke med små deltidsstillinger. Dette rammer spesielt kvinner og arbeidstakere med innvandrerbakgrunn. Det er uholdbart og samtidig et paradoks at svært mange bare får deltidsstillinger, samtidig som det klages over knapphet på arbeidskraft i Norge. Vi krever en aktiv politikk som sikrer arbeidstakere med lave stillingsbrøker en reell mulighet for heltid.

Nei til kvinnelønn – Ja til Likelønn!

Kvinnens arbeid blir av samfunnet mindre verdsatt enn menns arbeid. Kvinner har i dag ca. 85 % av menns timelønn, i snitt 4000 kroner mindre pr. måned, og slik har det stort sett vært i over 10 år. Den store forskjellen skyldes både store kvinnegrupper med lav lønn og at kvinnedominerte yrker med høyere utdanning tjener mindre enn tilsvarende mannsdominerte yrker. Kampen for likelønn må derfor omfatte begge disse gruppene, og kravene deres må ikke settes opp mot hverandre.

LO i Oslo godtar ikke ulikelønn. Kvinners likeverd og rett til økonomisk sjølstendighet er en del av fagbevegelsens ideologiske grunnlag, og LO i Oslo støtter derfor likelønnskomisjonens forslag til likelønnsnett.

6 timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon!

Arbeidstakerne må få bedre muligheter til å kombinere arbeid og fritid. Produktivitetsutviklingen gir rom for en kortere arbeidsdag. Derfor er 6 timers dag/30 timers uke et mål for fagbevegelsen. Det har, både i Norge og de andre nordiske landene, vært forsøksordninger med 6 timers arbeidsdag både i privat og offentlig sektor. Mange av forsøkene har vist positiv effekt, ikke bare på sykefravær og produktivitet, men også på fødselstallene. Kunnskapen fra forsøkene må tas systematisk i bruk og det må i langt sterkere grad satses på flere forsøksordninger. Dette arbeidet må føre til arbeidstidsreformer med en klar målsetting om gjennomføring av 6-timersdagen.

NHO ønsker sosial dumping – Vi krever faste ansettelses og Solidaransvar nå!

Allmenngjøring av tariffavtaler, regjeringas tiltak mot sosial dumping og fagforeningsarbeid blant utenlandsk arbeidskraft virker, men forhindrer ikke at sosial dumping brer seg til stadig flere bransjer.

Hovedårsaken er en fri-flyt-kapitalisme som ønsker å redusere arbeidsfolk til en vare. Resultatet er økende fattigdom og arbeidsløshet. Så langt har dette styrket både høyresida i politikken og aggressive arbeidsgivere som alle ønsker at arbeidsfolk skal konkurrere med hverandre på lønns- og arbeidsvilkår. Disse kreftene er ytterligere oppmuntret at flere arbeidslivsdommer i EF-domstolen som undergraver faglige rettigheter.

NHO har med sin avisning av tiltak mot sosial dumping, spesielt motarbeiding og undergraving av allmenngjorte minstelønnssetninger, skapt uklarhet om de fortsatt vil ha landsomfattende tariffavtaler.

Den nye organiseringen av arbeidslivet med lav egenbemanning og ansettelsesvegring i bedriftene, har gitt en åpning for useriøse leiefirma og gitt økte forskjeller blant arbeidsfolk. Krisa krever tøffere tak mot sosial dumping. Solidaransvar som fungerer må på plass nå. Skjerpet krav til faste ansettelser i bemanningsselskapene må innføres. Allmenngjøring må bli enklere. Det må være tilstrekkelig at fagorganisasjon som er part i avtalen krever det.

Tjenstedirektivet undergraver nasjonal arbeidsrett – LOs krav inn i EØS-avtalen!

Tjenstedirektivet har vært et svært omstridt lovforslag i EU. Det foreliggende vedtaket er så uklart at det blir EF-domstolen som til slutt vil avgjøre hvordan direktivet skal forstås og hvor mye av det såkalte opphavslandsprinsippet som er intakt. Dette prinsippet innebærer at et selskap som yter tjenester i andre land, skal følge regelverket i det landet der selskapet er registrert – og ikke i det landet der tjenestene ytes. Formålet med tjenstedirektivet er å øke konkurransen i arbeidslivet. Det vil også øke omfanget av sosial dumping. Samtidig vil muligheten for nasjonale mottiltak bli redusert. Til tross for at det tidligere er blitt benektet at tjenstedirektivet vil berøre den nasjonale arbeidsretten, har EU klargjort at der hvor den nasjonale arbeidsretten strir mot tjenstedirektivet er det tjenstedirektivet som gjelder. LO-sekretariatet har gått inn for at Norge ikke skal innarbeide EUs tjenstedirektiv i norsk lov dersom en rekke krav ikke blir innfridd, herunder at tjenstedirektivet ikke skal berøre den nasjonale arbeidsrettslovgivning. Flere dommer i EU slår i virkeligheten fast at nasjonal arbeidsrett er underordnet EU-retten. Det er derfor ikke mulig at norske myndigheter kan gi slike garantier som LO ber regjeringen om. LOs krav kan bare innfris ved at kravene tas inn i EØS-avtalen!

Norge må ta ansvar – reduser klimautslipp nå!

Utslipp av klimagasser gjør at vi går mot en varmere verden. Det er nå alminnelig anerkjent at klimaendringene er menneskeskapt og forårsaket av utslipp i atmosfæren, først og fremst av CO₂. Dette kan få store konsekvenser for miljøet og menneskene over hele verden. Det er blant de største problemene menneskeheten står overfor i dag. Hvis vi ikke legger om produksjons- og forbruksmønsteret, vil vi svekke livsgrunlaget for framtidige generasjoner. Planene om boring og utvinning av olje eller gass utenfor Lofoten og Vesterålen bør ikke iverksettes før det er funnet metoder for behandling av miljøgasser og før det er klart at dette ikke kommer i konflikt med fiskeriene i de samme områdene. Det innebærer at prøveboring der bør utsettes i minst 5 år. Visjonen for energipolitikken må være å gjøre Norge til en miljøvennlig energistormakt. Det er mye kunnskap og stor kompetanse innenfor energisektoren i Norge. Dette må brukes til å utvikle teknologi og finne løsninger som reduserer utslippene av klimagasser. Nasjonal transportplan og statsbudsjettet må prioritere infrastruktur for folk og gods i østlandsområdet, men planer for høyfartsbaner mellom de store byene må forseres og tidsfestes. Oslo er navet i det nasjonale transportnettet og vesentlig for å flytte mer transport fra vei til sjø og bane. Næringslivet krever logistikk for utvikling av trygge arbeidsplasser. Transportaksen sjøveien fra kontinentet til Oslo havn og derfra til Alnaterminalene, med mulighet for direkte omlasting til skinnegående transport, må sikres. 55 prosent av klimagassutslippene i Oslo og Akershus kommer fra veitrafikken. En kraftig

satsing på bærekraftig transport er derfor avgjørende i en klimapolitikk som krever handling fra alle.

Vann og strøm i offentlig eie!

”Hjemfallsutvalget” i 2004, under henvisning til hva de mente EU kunne akseptere, konkluderte med at det var nødvendig med lovendringer som ville forhindre stabilt norsk eierskap av kraftverkene. Dette kunne ført til at en stor del av vannkraftsressursene varig kom på utenlandske hender. Etter at Regjeringen har forhandlet med ESA er det nå vedtatt en ordning som gir utenlandske, så vel som norske aktører, mulighet til å leie kraftverk i 30 år med opsjon på forlengelse av leieforholdet. I den nye ordningen tillates også private, enten de er utenlandske eller norske, å eie inntil 30% av et enkelt kraftverk. Vi mener begge disse nye bestemmelsene undergraver prinsippene i den gamle hjemfallsordningen som sikret nasjonal styring av kraftressursene. Det offentlige må ta ansvar for at landets befolkning igjen får en sikker og rimelig strømforsyning. Det kan bare gjøres ved å endre energiloven og sikre at det offentlige tar ansvar for produksjon, linjenett og nyinvesteringer.

Det har i mange år vært en tiltakende tendens at store internasjonale selskaper tar over vannverk i offentlig eie for å skape egen profitt på vannforsyning og kloakk. Rundt om i verden er det blitt reist folkelige bevegelser mot denne utviklingen. Vi krever at det etableres et eget norsk lovverk som sikrer at vann- og avløpsstrukturen skal være heleid av det offentlige og at dette ikke kan overlates til private. Unntak kan gis slik at vann- og avløpsvirksomheter som i dag er organisert som ikke-kommersielle andelslag, eid av abonnentene, kan videreføres under det nye lovverket.

Vern om universelle velferdsordninger - kast ”New public management” i søpla !

En velferdsstat kjennetegnes gjennom at velferdstjenestene baseres på universelle ordninger med full offentlig finansiering. Utviklingen de senere årene med egenandeler og egenfinansiering innebærer en delvis avvikling av velferdsstaten og mot et samfunn hvor private aktører i større grad blir gitt ansvaret for utførelsen av tjenestene. Den politiske høyresidens stadige framstøt for ”valgfrihet” og kjøp av såkalte ”tilleggstjenester” og ”målrettede tiltak” er i virkeligheten forslag om avvikling av universelle tjenester og fraskrivelse av det offentlige ansvar for velferdstjenester. Universelle ordninger som omfatter alle kjennetegner velferdsstaten. Det innebærer at de offentlige tjenesteytere har tid og kompetanse til å følge opp den enkelte tjenestemottaker med individuelt tilrettelagte tiltak. Ingen egenandeler, gratis barnehage, skole, skolefritidsordninger, hjemmetjenester, samt trygdeytelser som sikrer en anstendig levestandard og utviklingsmuligheter.

New public management (NPM) er et begrep som beskriver bølgen av reformer som er blitt gjennomført innenfor offentlig sektor de siste 20 – 25 åra. Det tar sikte på å markedsorientere offentlige tjenester og selskaper. Virkemidlene er blant annet konkurranseutsetting/privatisering, internprissetting og stykkprisfinansiering. Det innebærer at offentlige virksomheter skal organiseres og styres som private selskaper. Omorganiseringene av Posten Norge AS, jernbanen, universitetene og sykehusene er et resultat av NPM. Det har verken gitt øket effektivitet eller bedre styring med virksomhetene, men tvert i mot et dyrere og mer byråkratisk system. NPM-reformene må derfor reverseres og det må gjeninnføres politisk

styring og demokratisk kontroll av de offentlige virksomhetene. Privatiseringene må omgjøres.

Sykehusene til statsforvaltning og politisk styring !

Sykehusreformen fra 2001 innførte klare markedsmekanismer i styring av sykehusene. Dette var noe Fremskrittspartiet hadde ivret for i mange år. På tross av at skadevirkningene blir tydeligere for hvert år, er det likevel hittil ikke vært politisk vilje til å gå tilbake til en folkevalgt styringsform innenfor forvaltningen. Det må nå tas et nødvendig oppgjør med skadevirkningene foretaksmodellen har ført til. Kuttpolitikken og privatiseringen må bringes til opphør ved at det opprettes en forvaltningsmodell med sterk politisk styring. Det må også innebære at det innføres et nytt finansierings- og regnskapssystem hvor stykkprissystemet avskaffes. Rammeoverføringene fra staten må økes og sykehusene må benytte de samme regnskapsprinsippene som i offentlig forvaltning

Avskaff fattigdommen!

Fattigdommen i Norge er et problem som opprettholdes og forsterkes ved et brutalt arbeidsliv, lave trygde- og sosialhjelpssatser og utilstrekkelige velferdsordninger. Fattigdommen i Norge er i hovedsak skapt ved politiske avgjørelser. Det er en skam at Storting og Regjering ikke viser vilje og evne til å avskaffe fattigdommen i en tid da de økonomiske mulighetene til å gjøre det er større enn noen sinne. I første omgang må grunnlaget for en ny og nasjonal fattigdomsdefinisjon ha som minstemål for livsopphold standardbudsjettet utarbeidet av Statens institutt for forbruksforskning.

Fattigdommen kan bare avskaffes gjennom satsing på velferd og retten til arbeid. Deltakelse i arbeidsmarkedet er grunnleggende for å forhindre fattigdom. Denne deltakelsen må være tilpasset den enkeltes evner. Arbeidstakerne må sikres en lønn som forhindrer utvikling av arbeidende fattige. Derfor er en sterk fagbevegelse som kjemper for faglige rettigheter, anstendig lønn og mot sosial dumping et viktig bidrag mot fattigdom. Arbeidsgivere i privat og offentlig sektor må pålegges å ta samfunnsansvar for å inkludere mennesker som av en eller annen grunn har falt ut av arbeidsmarkedet. Myndighetene må stimulere til dette gjennom tilskuddsordninger. Arbeidslivet må tilrettelegges slik at også de som ikke evner å yte 100 % kan stå i normalt arbeid. Arbeidsløshet og fattigdom resulterer i oppgitthet, nød og kriminalitet. Svaret på dette er ikke opptrapping av fengselsbygging, men kriminalforebyggende tiltak, ettervern og et målbevisst arbeid for å avskaffe fattigdommen.

Norge ut av Afghanistan - bistand inn!

De pågående krigshandlingene i regi av NATO og USA i Afghanistan, som påfører sivilbefolkningen store lidelser, fører til at de afghanske styrkene som kjemper mot NATO får tilslutning i den afghanske befolkningen. Historien viser at det ikke er mulig å skape fred i Afghanistan ved bruk av utenlandske militære midler. Den blindgaten som NATO har kjørt seg inn i kommer sikkert til å føre til at NATO må trekke seg ut av Afghanistan med halen mellom bena på samme måten som USA må trekke seg ut av Irak i vanære etter å ha påført den irakiske sivilbefolkningen ufattelige lidelser. USAs beslutning om å bygge opp sine militære styrker i Afghanistan vil ikke føre til noen "seier", men forlenge det afghanske folkets lidelser. Norge må derfor trekke alle militære styrker ut av Afghanistan og ta avstand

fra NATOs "out of area"-strategi. En strategi som er utviklet for, med militære midler, å føre USAs aggressive politikk overfor land som ikke vil underordne seg USAs bestrebelser for verdensherredømme.

Avskaff alle atomvåpen! Nei til rakettutplassering i Øst-Europa!

Atomalderen ble innledet med en grusom katastrofe da USA for 64 år siden slapp atombomber over Hiroshima og Nagasaki. De neste tiårene ble det produsert en ufattelig mengde atomvåpen. Det er foretatt ca. 2000 prøvesprengninger som har ført til sykdom og død for mange og som har vært til stor skade for miljøet. En sterk folkelig bevegelse bidro til at en prøvestansavtale kom i gang, men den er fortsatt ikke gyldig bl.a. fordi USA har nektet å godkjenne avtalen. Det finnes fortsatt 27 000 atomvåpen i verden, de fleste av dem er vesentlig kraftigere enn Hiroshimabomben. Dette er nok til å ødelegge verden mange ganger og utslette livet på jorda. Bevegelsen Nei til atomvåpen har i årene etter den 2. verdenskrigen arbeidet målbevisst og tålmodig for avskaffelse av alle atomvåpen. På linje med miljøbevegelsen, fredsbevegelsen og andre folkelige organisasjoner, som arbeider for å bevare naturen og livet på jorda, fortjener Nei til atomvåpen vår fulle støtte. NATO/USA planlegger å utplassere raketter i Øst-Europa og kaller dette et "rakettskjold". Dette er en helt unødvendig opprustning som har fått Russland til å si opp avtalen som setter grenser for konvensjonelle styrker i Europa og som et mottrekk å true med å utplassere raketter i den russiske enklaven rundt Kaliningrad. I Soria Moria- erklæringen slås det fast at den rødgrønne regjeringen er i mot dette. Vi oppfordrer regjeringen til å stå fast på dette og være med å presse USAs nye administrasjon til å ikke utplassere disse rakettene.

Riv Muren – anerkjenn Palestina!

Israels okkupasjon av Palestina har nå pågått i over 40 år. Millioner av palestinere som ble fordrevet fra det som i dag er staten Israel har levet i flyktingeleire siden 1948. Staten Israel er basert på etnisk rensing. Palestinerne som er igjen i Israel blir behandlet som annenrangs borgere på linje med apartheidstaten de hvite etablerte i Sør-Afrika. I strid med FNs resolusjoner annekterer Israel stadig flere palestinske områder og utsetter den palestinske befolkningen for daglig terror og brudd på menneskerettene. Dette er helt uakseptabelt. Muren som er bygget langt inne på det palestinske område er en del av en plan for å annektere stadig større deler av Palestina. Israels brutale krigføring på Gazastripen med krigsforbrytelser gjør det enda mer klart for opinionen i verden at Israel må stoppes i sin framferd. Det er USAs militære og økonomiske støtte til staten Israel som muliggjør denne framferden. At USA og store deler av den vestlige verden fortsetter å boikotte de lovlig valgte myndighetene i Palestina må fordømmes av alle mennesker som verdsetter rettferdighet og frihet. Norge må arbeide aktivt for at den palestinske staten blir anerkjent internasjonalt og kan ta sete i FNs organer og få den beskyttelse som FNs charter gir selvstendige og anerkjente stater.